

Odluka:

U-III/1143/2012

Zbirni podatci

Broj odluke: U-III/1143/2012

Datum odluke: 15.03.2012

Vrsta odluke: Rješenje

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Snježana Bagić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Davor Krapac, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo M. M., zakonski zastupnik P. - p. i. - T. k. i k. a. d.o.o. Z., koje zastupa M. T., odvjetnica iz Z., na sjednici održanoj 15. ožujka 2012. jednoglasno je donio

RJEŠENJE

I. Privremeno se odgađaju pravni učinci rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj: PŽ-8906/11-3 od 10. siječnja 2012. i rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu broj: St-342/10 od 1. prosinca 2011.

II. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a privremena odgoda pravnih učinaka rješenja iz točke I. ostaje na snazi do okončanja postupka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske.

Obrazloženje:

1. Ustavna tužba podnesena je protiv rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VTS) broj: PŽ-8906/11-3 od 10. siječnja 2012., kojim je potvrđeno rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu (u daljnjem tekstu: TSZ) broj: St-342/10 od 1. prosinca 2011.

Prvostupanjskim rješenjem otvoren je stečajni postupak nad podnositeljem, navedeno je kako se smatra da su pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastupile 29. travnja 2010., imenovan je stečajni upravitelj, određen upis pobijane odluke u sudski registar te određeno ispitno i izvještajno ročište za 8. ožujka 2012. u 10,00 sati.

2. Podnositelj u ustavnoj tužbi ističe grubu povredu ustavnih prava zajamčenih člancima 14. stavkom 2., 18. stavkom 1., 26., 29. stavkom 1., 48. stavkom 1. i 49. stavcima 1., 2., 3. i 4. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01. i 76/10.), kao i članaka 3., 5. i 117. (115.) stavka 3. Ustava.

U bitnome, ističe kako mu tijekom postupka nije dopušteno raspravljanje o vjerojatnosti tražbine, nije vođeno računa o postupovnoj ravnopravnosti stranaka kojom bi se omogućilo utvrđivanje aktivne legitimacije vjerovnika za pokretanje stečajnog postupka, niti je sačekano da se dovrši pokrenuti parnični postupak koji se vodi pred TSZ-om pod brojem: P-4495/06, iz čije bi odluke bilo razvidno postojanje odnosno nepostojanje tražbine.

2.1. U odnosu na sporno potraživanje podnositelj ističe slijedeće:

"Naime, u ovom slučaju parnični postupak protiv društva P.-p. i. d.o.o. vjerovnik je pokrenuo dana 6. listopada 2006. godine radi isplate iznosa od 3.737.667,53 EUR-a. Postupak traje, a vjerovnik dana 31. srpnja 2007. godine podnosi Sudu prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Zapravo, vjerovnik, ukoliko smatra svoju tražbinu nespornom, a s obzirom na pokrenuti parnični postupak, nema interes za otvaranje stečajnog postupka, jer u trenutku otvaranja stečaja postupke u tijeku preuzima stečajni upravitelj, a vjerovnici se isplaćuju sukladno isplatnom redu u kojem se nalaze.
(...)

Iz ovoga slijedi da predlagatelj u trenutku podnošenja prijedloga nije imao pravni interes za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom.

(...)

Predlagatelj svoju tražbinu zasniva na Ugovoru o kreditu o kojem se vodi spor pri ovom Sudu pod brojem P-4495/06. U navedenom predmetu provedeno je vještačenje te je vještak utvrdio da 'o Ugovoru o kreditu broj 090304-KR koji je predmet tužbe nije bilo isplate novčanih sredstava sa računa tužitelja na račun tuženika te se na temelju dokumentacije nije mogao uvjeriti u osnovanost tražbine tužitelja'. Dužnik ističe da je vještak isto utvrdio i u dopuni vještačenja od 16. travnja 2010. godine.

(...)

Trgovački sud u Zagrebu nije postupio sukladno uputi VTS-a tj. nije ocijenio 'sve dosadašnje navode stranaka u postupku i isprava u spisu' nego je ocijenio isključivo isprave nastale neposredno prije donošenja rješenja o otvaranju stečaja i u potpunosti zanemario razloge koji su doveli do nezakonitosti rješenja o otvaranju stečajnog postupka odnosno rješenja o pokretanju prethodnog postupka."

Podnositelj se u ustavnoj tužbi poziva i na odluku Ustavnog suda broj: U-III-4963/2008 od 30. ožujka 2011.

Zaključno, podnositelj ističe kako bi nastavkom provođenja stečajnog postupka za njega nastala neprocjenjiva šteta koja bi se očitovala u prodaji njegovih nekretnina iznimno velike vrijednosti.

Slijedom navedenog, podnositelj predlaže usvojiti ustavnu tužbu te ukinuti osporeno rješenje protiv kojeg je podnio i reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud).

2.2. Podnositelj je na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02., 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) zatražio odgodu ovrhe do donošenja odluke Vrhovnog suda.

Kao glavni razlog za odgodu ovrhe podnositelj navodi kako je tijekom cijelog gotovo petogodišnjeg stečajnog postupka ukazivao da je spriječen u dokazivanju činjenica koje upućuju na neosnovanost prijedloga predlagatelja za otvaranje stečajnog postupka i osporavanja vjerojatnosti tražbine, čime je doveden u nejednak položaj pred zakonom.

Prijedlog je osnovan.

3. Člankom 67. stavkom 2. Ustavnog zakona propisano je:

"Članak 67.(...)

(2) Na prijedlog podnositelja ustavne tužbe Ustavni sud može odgoditi ovrhu do donošenja odluke, ako bi ovrha prouzročila podnositelju tužbe štetu koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu niti bi se odgodom nanijela nekome veća šteta."

4. Razmatrajući spis predmeta, Ustavni sud utvrdio je da su u konkretnom slučaju ispunjene pretpostavke iz članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona.

Iz dostavljenog spisa TSZ-a broj: St-342/10, te dokumentacije koju je uz ustavnu tužbu dostavio podnositelj proizlazi da je u konkretnom slučaju riječ o stečajnom postupku u kojem je sud odlučivao o složenim pravnim i činjeničnim pitanjima.

Stečajni postupak započeo je 31. srpnja 2007. i vodi se više od četiri godine.

U trenutku otvaranja stečajnog postupka podnositelj je prema utvrđenju sudskog vještaka i potvrde P. b. Z. d.d. od 31.

siječnja 2008. bio likvidan i u potpunosti sposoban izvršavati sve svoje financijske obveze. U 2007. podnositelj je uvršten među 50 trgovačkih društava sa najboljim poslovanjem, a dobitnik je i Zlatne kune u kategoriji velikih poduzetnika. Podnositelj zapošljava oko 1200 radnika i vrijednost njegove imovine višestruko premašuje sporni iznos od 3.737.667,53 EUR-a uvećan za ugovorenu kamatu, zbog kojeg je i podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

Predlagatelj stečaja svoju tražbinu zasniva na spornom ugovoru o kreditu o kojem se pred TSZ-om vodi parnični postupak pod brojem: P-4495/06. U tom parničnom predmetu doneseno je rješenje o prekidu postupka zbog otvaranja spornog stečajnog postupka. U tom parničnom predmetu je, prema navodima podnositelja, sudski vještak utvrdio da "po Ugovoru o kreditu broj: 090304-KR koji je predmet tužbe nije bilo isplate novčanih sredstava sa računa tužitelja na račun tuženika te se na temelju dokumentacije nije mogao uvjeriti u osnovanost tražbine tužitelja".

Rješenjem TSZ-a broj: St-179/07 od 29. travnja 2010. otvoren je stečajni postupak nad podnositeljem i imenovan je stečajni upravitelj.

Odlučujući o žalbi podnositelja protiv tog rješenja VTS je rješenjem broj: PŽ-3310/10 od 9. srpnja 2010. ukinuo rješenje o otvaranju stečajnog postupka i predmet vratio na ponovni postupak uz obrazloženje da će prvostupanjski sud ponovno ocijeniti predlagateljevu legitimaciju da kao vjerovnik podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, sada na osnovi svih dosadašnjih navoda stranaka u postupku i isprava u spisu, te će odlučiti ili o odbačaju prijedloga ili o pokretanju prethodnog postupka.

Prema navodima podnositelja, TSZ nije postupio sukladno uputi VTS-a tj. "nije ocijenio sve dosadašnje navode stranaka u postupku i isprava u spisu" nego je ocijenio isključivo isprave nastale neposredno prije donošenja rješenja o otvaranju stečaja i u potpunosti zanemario razloge koji su doveli do nezakonitosti rješenja o otvaranju stečaja, odnosno, rješenja o pokretanju stečajnog postupka.

Rješenjem TSZ-a broj: St-342/10 od 21. srpnja 2010. pokrenut je prethodni postupak radi utvrđivanja uvjeta za otvaranje stečajnog postupka nad podnositeljem i određeno je ročište radi izjašnjenja o prijedlogu, dok je rješenjem od 25. listopada 2010. imenovan privremeni stečajni upravitelj te su pozvani dužnikovi dužnici da svoje obveze ispunjavaju vodeći računa o prethodnom.

Rješenjem TSZ-a broj: St-342/10 od 1. prosinca 2011. otvoren je stečajni postupak nad podnositeljem, utvrđeno je da su pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastupile 29. travnja 2010. u 15.00 sati, imenovan je stečajni upravitelj, određeno je da se otvaranje stečajnog postupka ima upisati u sudski registar TSZ-a i određeno je ročište vjerovnika na kojem će se ispitati prijavljene tražbine (ispitno ročište).

Osporenim rješenjem VTS-a odbijena je žalba podnositelja protiv rješenja TSZ-a od 1. prosinca 2012., a protiv tog rješenja podnositelj je podnio reviziju Vrhovnom sudu.

5. U svojoj odluci broj: U-III-4963/2008 od 30. ožujka 2011. Ustavni sud zauzeo je slijedeće stajalište:

"Ustavni sud prihvaća navedeno načelno stajalište VTS-a da snaga ukupnih argumenata koji govore u prilog uvjerenju o postojanju relevantnih činjenica znači onu odlučnu okolnost koja će činiti razliku između izvjesnosti odnosno vjerojatnosti postojanja tražbine u stečajnom postupku. Jasno je da vjerojatnost pretpostavlja manji stupanj uvjerenja u odnosu na izvjesnost.

Međutim, Ustavni sud ističe da dužnik (podnositelj) u konkretnom ustavnopravnom predmetu ne osporava samo način utvrđenja i tumačenja sudova da je vjerovnikova tražbina učinjena vjerojatnom, već osporava i stajalište sudova da ne postoji obveza na temelju koje bi dužniku (podnositelju) trebalo omogućiti očitovanje o relevantnim činjenicama, a kojim bi dužnik (podnositelj) mogao otkloniti pokretanje stečajnog postupka.

Naime, o svemu tome ovisi i vjerovnikova aktivna legitimacija.

(...)

Stečajnim zakonom propisana 'vjerojatnost postojanja tražbine' je pravni standard, čiji su opseg i značenje trgovački sudovi tijekom svoje prakse sami stvarali i tumačili.

(...)

Međutim, pravilo pravičnog suđenja podrazumijeva da se svakoj strani u stečajnom postupku mora omogućiti očitovanje o argumentima koje je iznijela suprotna strana.

(...)

Ustavni sud primjećuje da bi suprotno tumačenje dovelo do vođenja stečajnog postupka na temelju neprovjerenih činjenica jer, s jedne strane aktivna legitimacija ne bi bila nedvojbeno utvrđena, a s druge strane visoki troškovi neopravdano pokrenutog stečajnog postupka bili bi suprotni načelu ekonomičnosti vođenja takvog postupka."

6. Slijedom navedenog, kada se zbog istog potraživanja pri TSZ vodi i parnični spis pod brojem: P-4495/06 koji je pokrenut prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka protiv podnositelja, a u kojem je sporna osnovanost (postojanje) tražbine iz koje stečajni vjerovnik izvodi svoju aktivnu legitimaciju i u kojem je doneseno rješenje o prekidu upravo zbog otvaranja ovog stečajnog postupka, Ustavni sud nalazi spornom aktivnu legitimaciju vjerovnika.

U okolnostima konkretnog slučaja, izvršenjem osporenih rješenja TSZ-a i VTS-a za podnositelja bi mogle nastati teške gospodarske posljedice zbog otvaranja stečajnog postupka.

Otvaranjem stečajnog postupka nad podnositeljem, a da prethodno nije provedena sudska kontrola zakonitosti osporenih rješenja od strane Vrhovnog suda, za podnositelja bi mogla nastati teško otklonjiva šteta koja bi se očitovala u prodaji njegovih nekretnina čija je vrijednost nesrazmjerna dugu po spornom kreditu, a što bi za posljedicu imalo zatvaranje radnih mjesta u podnositeljevim pogonima.

7. S obzirom da odgoda izvršenja nije suprotna javnom interesu, niti se njome nekome nanosi veća šteta, Ustavni sud je na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona, riješio kao u točkama I. i II. izreke ovog rješenja.

Zagreb, 15. ožujka 2012.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Snježana Bagić, v. r.

Broj: U-III-1143/2012